Lietas Nr. A420339514
Lietas arhīva Nr. A42-00742-15/18

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2015.gada 6.februārī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese A.Zariņa,

piedaloties atbildētājas Rīgas pilsētas pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Rīgas domes pārstāvim /pers. A/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. B/ pieteikumu par Rīgas domes priekšsēdētāja 2014.gada 27.jūnija lēmuma Nr.2-30/RD-14-279-ap atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes 2014.gada 12.februāra maksāšanas paziņojumu Nr.PIPN-14-267074-mp/14-264768-AL/5-7 par nekustamā īpašuma nodokli 2014.gadam /pers. B/ (turpmāk – pieteicēja) aprēķināts nekustamā īpašuma nodoklis 2014.gadam 3108,42 *euro* par nekustamo īpašumu /adrese A/ (kadastra apzīmējums /numurs A/) un /adrese B/ (kadastra apzīmējums /numurs B/).

A r Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes priekšnieka 2014.gada 22.aprīļa lēmumu Nr.PIP-14-13201-ap/5-7/14-264768-AL maksāšanas paziņojums atstāts negrozīts.

[2] Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, pieteicēja 2014.gada 29.maijā to apstrīdēja Rīgas domes priekšsēdētājam. Iesniegumā norādīti turpmāk minētie apsvērumi.

[2.1] Atbilstoši Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2011.gada 14.novembra spriedumam lietā Nr.A42643208 nekustamā īpašuma nodoklis maksājams atkarībā no kopīpašuma lietošanas kārtības.

[2.2] Kopīpašnieki ir noteikuši telpu lietošanas kārtību, kas reģistrēta zemesgrāmatā. Pieteicējas lietojumā un valdījumā ir dzīvoklis /adrese B/ un dzīvoklis /adrese A/. Tikai par minētajiem īpašumiem pieteicējai ir jāmaksā nekustamā īpašuma nodoklis.

[2.3] Nav pamatots secinājums, ka kopīpašnieka statuss pats par sevi ir pamats, lai atzītu, ka personai ir pienākums maksāt nodokli par nekustāmā īpašuma domājamo daļu.

[2.4] Aprēķinot nekustamā īpašuma nodokli, nav ņemts vērā, ka pieteicējas lietojumā un valdījumā ir tikai dzīvojamās telpas, bet citu kopīpašnieku lietošanā un valdījumā ir nedzīvojamās telpas, kuras tiek izmantotas saimnieciskajā darbībā.

[2.5] Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvalde pārkāpusi likumā „Par nekustamā īpašuma nodokli" noteiktās nodokļu likmes, jo nodoklis tiek aprēķināts atkarībā no nekustamā īpašuma lietošanas veida un izmantošanas saimnieciskās darbības veikšanai.

[2.6] Nodokļu aprēķins ir netaisnīgs un līdz ar to nav piemērojams, jo nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas pienākums ir noteikts tādām personām, kuras neveic saimniecisko darbību attiecīgajā īpašumā.

[3] Ar Rīgas domes priekšsēdētāja 2014.gada 27.jūnija lēmumu Nr.2-30/RD-14-279-ap sākotnējais lēmums atstāts negrozīts. Pārsūdzētais lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Pieteicējai nepieder atsevišķs nekustamais īpašums, bet gan 95/1000 domājamās daļas no nekustamā īpašuma /adrese B/ un 237/10000 domājamās daļas no nekustamā īpašuma /adrese A/.

[3.2] Fakts, ka ir identificējama pieteicējas reāli lietotā kopīpašuma daļa, nemaina pienākumu maksāt nekustamā īpašuma nodokli atbilstoši savā īpašumā esošajām domājamām daļām no visa kopīpašuma.

[3.3] Pieteicēja nepamatoti atsaucas uz Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2011.gada 14.novembra spriedumu lietā Nr.A42643208. Minētajā spriedumā secinātais neattiecas uz 2011.gada 15.decembra likuma „Grozījumi likumā „Par nekustamā īpašuma nodokli"" (turpmāk – grozījumi) 2.panta ceturto daļu. Ar minētajiem grozījumiem noteikts, ka katrs kopīpašnieks maksā nekustamā īpašuma nodokli atbilstoši savai domājamai daļai kopīpašumā. Šāda interpretācija atbilst arī likuma anotācijā norādītajam.

[4] 2014.gada 4.augustā Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas pieteikums. Pieteikums pamatots ar tiem argumentiem, kas minēti 2014.gada 29.maija iesniegumā. Pieteikumā papildus norādīts, ka nav ievērots objektīvās izmeklēšanas princips, jo nav noskaidroti patiesie lietas apstākļi.

[5] 2014.gada 4.septembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts Rīgas domes paskaidrojums, kurā Rīgas dome norādījusi, ka pieteikumu neatzīst un lūdz tiesu to noraidīt. Paskaidrojumā papildus pārsūdzētajā lēmumā minētajam norādīts turpmāk minētais.

[5.1] Nosakot nekustamā īpašuma lietošanas kārtību, kopīpašnieki atsakās no tiesībām lietot konkrētas nekustamā īpašuma daļas par labu citam kopīpašniekam. Šāda vienošanās saista tikai līdzējus un nav saistoša nodokļu administrācijai.

[5.2] Augstākās tiesas praksē atzīts, ka ar privāttiesisku vienošanos nevar mainīt likumā noteikto imperatīvo kārtību, kādā maksājami nodokļi.

[6] Tiesas sēdē atbildētājas pārstāvis pieteikumu neatzina uz pārsūdzētajā lēmumā un paskaidrojumos tiesai norādīto argumentu pamata. Pieteicēja uz tiesas sēdi nebija ieradusies, lūdza lietu izskatīt bez viņas klātbūtnes.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējusi lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[8] Saskaņā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta pirmo daļu ar nekustamā īpašuma nodokli apliek ķermeniskas lietas, kuras atrodas Latvijas Republikas teritorijā un kuras nevar pārvietot no vienas vietas uz otru, tās ārēji nebojājot, zemi, ēkas, tai skaitā kadastra reģistrā reģistrētas, bet ekspluatācijā nenodotas ēkas, un inženierbūves. Šā panta otrajā daļā minētos nekustamo īpašumu veidus ar nodokli neapliek. Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta pirmā daļa noteic, ka nekustamā īpašuma nodokli maksā Latvijas vai ārvalstu fiziskās un juridiskās personas un uz līguma vai citādas vienošanās pamata izveidotas šādu personu grupas vai to pārstāvji, kuru īpašumā vai tiesiskā valdījumā ir nekustamais īpašums.

Saskaņā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 3.panta pirmās daļas 1.punktu nekustamā īpašuma nodokļa likme 1,5 procenti no nekustamā īpašuma kadastrālās vērtības ir zemei, ēkām vai to daļām, izņemot šā panta pirmās daļas 2.punktā minētās ēkas un to daļas, inženierbūvēm. Savukārt saskaņā ar minētā panta pirmās daļas 2.punktu dzīvojamām mājām neatkarīgi no tā, vai tās ir vai nav sadalītas dzīvokļu īpašumos, dzīvojamo māju daļām, telpu grupām nedzīvojamās ēkās, kuru funkcionālā izmantošana ir dzīvošana, kā arī telpu grupām, kuru funkcionālā izmantošana ir saistīta ar dzīvošanu (garāžām, autostāvvietām, pagrabiem, noliktavām un saimnieciības telpām), ja tās netiek izmantotas saimnieciskās darbības veikšanai, nekustamā īpašuma nodokļa likme ir 0,2 procenti no kadastrālās vērtības, kas nepārsniedz 56 915 *euro*; 0,4 procenti no kadastrālās vērtības daļas, kas pārsniedz 56 915 *euro*, bet nepārsniedz 106 715 *euro*; 0,6 procenti no kadastrālās vērtības daļas, kas pārsniedz 106 715 *euro*.

No iepriekš minētajām tiesību normām izriet, ka nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas pienākums pamatā izceļas no īpašuma tiesības. Savukārt nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas pienākums un maksājamais apmērs ir atkarīgs no attiecīgā īpašuma lietošanas veida.

Lietā nav strīda, ka nekustamajos īpašumos /adrese B/ un /adrese A/ sastāvā esošās ēkas ir apliekamas ar nekustamā īpašuma nodokli.

Lietā būtisks ir fakts, ka minētie nekustamie īpašumi ir kopīpašumi un pieteicēja ir viena no kopīpašniecēm.

[9] Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta ceturtā daļa noteica, ka nekustamā īpašuma nodokli par nekustamo īpašumu, kas uz kopīpašuma tiesību pamata pieder vairākām personām vai atrodas kopvaldījumā, maksā katrs kopīpašnieks (kopvaldītājs) atbilstoši savai daļai kopīpašumā (kopvaldījumā) (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2012.gada 1.janvārim).

Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments līdz šim ir tulkojis likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta ceturto daļu redakcijā, kas bija spēkā līdz 2012.gada 1.janvārim. No minētajiem nolēmumiem izriet, ka nekustamā īpašuma nodoklis saskaņā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta ceturto daļu maksājams atkarībā no kopīpašumā esoša īpašuma lietošanas kārtības. Ja no tās ir konstatējams konkrēts kopīpašnieka īpašuma tiesību izlietošanas veids īpašuma daļā, kas atbilst tā īpašuma tiesības domājamajai daļai visā īpašumā, tas ir ņemams vērā. Kopīpašniekiem šāda vienošanās ir jānostiprina zemesgrāmatā, lai vienošanās iegūtu publisku ticamību *(sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2011.gada 14.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-490/2011 11.punktu, 2011.gada 24.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-722/2011 10.punktu, 2012.gada 20.septembra rīcības sēdes lēmuma SKA-737/2012 7.punktu, 2013.gada 5.jūlija sprieduma lietā Nr.SKA-511/2013 6.punktu)*.

[10] Konkrētajā gadījumā ir piemērojama likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta ceturtā daļa redakcijā, kas ir spēkā no 2012.gada 1.janvāra. Minētā tiesību norma noteic, ka nekustamā īpašuma nodokli par nekustamo īpašumu, kas uz kopīpašuma tiesību pamata pieder vairākām personām vai atrodas kopvaldījumā, maksā katrs kopīpašnieks (kopvaldītājs) atbilstoši savai domājamai daļai kopīpašumā (kopvaldījumā).

Atbildētāja, atsaucoties uz grozījumu anotācijā norādīto, uzskata, ka tiesiskais regulējums ir būtiski mainījies. Pārsūdzētajā lēmumā norādīts, ka iepriekš izteiktās Augstākas tiesas atziņas vairs nav piemērojamas šajā lietā.

Administratīvā rajona tiesa uzskata, ka likumdevēja īstenotie grozījumi, papildinot normu ar vārdu „domājamai", ir precizējuši tiesību normas tekstu, saglabājot iepriekšējo tiesību normas jēgu un nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas sistēmu. Līdz ar grozījumiem tiesību normas sastāva pazīmes nav mainījušās. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments savos nolēmumos, analizējot likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta ceturto daļu, ir runājis par domājamām daļām kopīpašumā. Turklāt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments jau iepriekš ir norādījis, ka likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta ceturtā daļa nav iztulkojama un piemērojama atrauti no pārējā šā likuma regulējuma un kopīpašuma tiesības regulējuma vispār, tādējādi, ka jebkurā gadījumā kopīpašnieks atbilstoši savas īpašuma tiesības daļai ir atbildīgs maksāt nodokli, neatkarīgi no šīs tiesības izlietojuma. Tādēļ ir izdarāms vispārīgs secinājums, ka, nosakot pienākumu maksāt nodokli, ir apskatāma kopīpašnieku noteiktā lietošanas tiesību izmantošanas kārtība *(sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2011.gada 14.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-490/2011 11.punktu, 2013.gada 5.jūlija sprieduma lietā Nr.SKA-511/2013 6.punktu)*.

Līdz ar to Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta nolēmumos paustās atziņas ir attiecināmas arī uz konkrēto lietu. Ievērojot pieteicējas argumentus, šajā lietā pretēji atbildētājas viedoklim ir apskatāma kopīpašnieku noteiktā lietošanas tiesību izmantošanas kārtība.

[11] Pieteicēja, atbildot uz tiesas pieprasījumu iesniegt vienošanos par telpu lietošanas kārtību, norādīja, ka tās rīcībā vienošanās nav.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 153.panta trešo daļu fakts, kurš nodibināts ar spēkā stājušos spriedumu tā motīvu daļā, nav no jauna jāpierāda, izskatot administratīvo lietu, kurā piedalās tie paši procesa dalībnieki.

Administratīvā apgabaltiesa 2014.gada 14.marta spriedumā lietā Nr.A420561311, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. B/ pieteikumu par Rīgas domes priekšsēdētāja 2011.gada 16.jūnija lēmuma Nr.1-43/RD-11-617-ap atcelšanu, vērtēja identiska satura jautājumu, proti, vai starp kopīpašniekiem ir vienošanās par nedzīvojamo telpu lietošanas kārtību tajos pašos nekustamajos īpašumos kā konkrētajā gadījumā. Tiesa minētā sprieduma 12. un 13.punktā konstatēja, ka nepastāv skaidra vienošanās par nedzīvojamo telpu platību lietošanas kārtību starp kopīpašniekiem nekustamajā īpašumā /adrese B/, bet par nekustamā īpašuma /adrese A/, nedzīvojamo telpu lietošanas kārtību vispār nav noslēgta vienošanās. Minētais spriedums ir stājies spēkā.

Administratīvās apgabaltiesas 2014.gada 14.marta sprieduma lietā Nr.A420561311 motīvu daļā konstatētais fakts par vienošanās neesību, konkrētajā gadījumā no jauna nav jāpierāda.

Pieteicējai nekustamā īpašuma nodoklis maksājams atbilstoši savām domājamām daļām, neatkarīgi no to faktiskās izlietošanas kārtības.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251.pantu, 253.pantu un 289. – 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

Noraidīt /pers. B/ pieteikumu par Rīgas domes priekšsēdētāja 2014.gada 27.jūnija lēmuma Nr.2-30/RD-14-279-ap atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese A.Zariņa